

E/B/R

**POVZETKI V
SLOVENSKEM JEZIKU**

A DSGE MODEL FOR THE SLOVENIAN ECONOMY: MODEL ESTIMATES AND APPLICATION

DSGE MODEL SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA: OCENE IN NJEGOVA PRAKTIČNA UPORABA

Andrej Kuštrin

Članek vsebuje ocene dinamičnega stohastičnega modela splošnega ravnotežja (DSGE) za Slovenijo in prikaz njegove uporabe na primeru analize strukturnih dejavnikov poslovnega cikla. V ta namen so predstavljeni rezultati historične dekompozicije gibanja realne rasti slovenskega BDP-ja (in njegovih komponent) v obdobju 1995–2014, s posebnim poudarkom na obdobjih recesije. Rezultati kažejo, da so v obdobju prve recesije (2008–2009) pomemben dejavnik negativne gospodarske rasti predstavljali investicijski šoki, ki so se odražali v padcu investicij kot posledica zmanjšanja tujih in domačih naročil kot tudi povečane negotovosti glede prihodnjih ekonomskih obetov. Pomemben negativen vpliv na gospodarsko rast so imeli tudi potrošno-preferenčni šoki in šoki v pribitkih izvoznega sektorja, kar lahko v prvem primeru povezujemo s padcem dohodkov gospodinjestev (v povezavi s povečanim previdnostnim varčevanjem), v drugem primeru pa s padcem izvoznega povpraševanja zaradi poslabšanja konkurenčnosti domačega gospodarstva, ki je nastala zaradi hitrejše rasti plač od rasti produktivnosti v obdobju pred krizo. V času druge recesije (2012–2013) se je negativni vpliv investicijskih šokov nadaljeval, predvsem kot posledica slabih kreditov, ki so ne nakopičili v slovenskem bančnem sistemu. Vse to je vplivalo na zmanjšanje posojilne aktivnosti in investicij ter zaviralo gospodarsko rast. Poleg tega so na gospodarsko rast negativno vplivali tudi permanentni tehnološki šoki, ki jih lahko povezujemo predvsem z odsotnostjo ustreznih strukturnih reform v času pred začetkom krize. Po drugi strani pa so imeli stacionarni tehnološki šoki pozitiven vpliv na gospodarsko rast, posebej v času druge recesije, kar lahko odraža težnjo podjetij po sprejemanju ukrepov za izboljšanje svojega konkurenčnega položaja. Nazadnje rezultati kažejo, da je okrevanje gospodarske aktivnosti na koncu proučevanega obdobja izhajalo predvsem iz pozitivnega vpliva potrošno-preferenčnih šokov, ki jih lahko povezujemo z večjim zaupanjem potrošnikov, izvedeno sanacijo bančnega sistema in izboljšanjem razmer na trgu dela.

Ključne besede: DSGE model, Bayesovks metoda, poslovni cikel

THE INFLUENCE OF SOCIO-DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS ON ENVIRONMENTAL CONCERN AND ECOLOGICALLY CONSCIOUS CONSUMER BEHAVIOUR AMONG MACEDONIAN CONSUMERS

VPLIV SOCIO-DEMOGRAFSKIH ZNAČILNOSTI NA SKRB ZA OKOLJE IN EKOLOŠKO ZAVEDNO VEDENJE MAKEDONSKIH PORABNIKOV

Barbara Čater, Julijana Serafimova

Države zahodnega Balkana se soočajo z odločilnim trenutkom v razvoju svojih gospodarstev, družb in okolja. Po podatkih Evropske agencije za okolje se vzorci porabe gospodinjestev v teh državah v zadnjih letih hitro spreminjajo in so ključnega pomena zaradi dejstva, da so netrajnostni vzorci porabe pomemben vzrok za okoljske težave. Glavni namen tega članka je prispevati k bazi znanja o okoljskem profiliranju porabnikov, zlasti v kontekstu post-tranzicijskih gospodarstev. Predstavljamo rezultate raziskave na vzorcu 323 makedonskih porabnikov, ki povezuje njihov odnos in vzorce porabe s socio-demografskimi značilnostmi.

Ključne besede: skrb za okolje, vedenje porabnikov, ekologija, Severna Makedonija

INFLATION – THE HARROD-BALASSA-SAMUELSON EFFECT IN A DSGE MODEL SETTING

INFLACIJA – HARROD-BALASSA-SAMUELSONOV UČINEK V DSGE MODELU

Črt Lenarčič

V članku je predstavljen dvosektorski in dvodržavni dinamični stohastični model splošnega ravnotežja. V model so vpeljani različni sektorski produktivnostni šoki, ki so izpostavljeni mehanizmu izboljšanja kvalitete proizvodov. Na ta način se v teoretični strukturi omogoči nastanek Harrod-Balassa-Samuelsonovega učinka, ki v teoriji pojasnjuje povezavo med stopnjo rasti produktivnosti in stopnje inflacije med različnimi sektorji v nekem gospodarstvu. Rezultati ocenjenega modela DSGE na slovenskih podatkih pokažejo možnost obstoja Harrod-Balassa-Samuelsonovega učinka, saj ob produktivnostnem šoku v trgovalnem sektorju porasteta inflaciji trgovalnega in netrgovalnega sektorja.

Ključne besede: Harrod-Balassa-Samuelsonov učinek, model DSGE, inflacija, produktivnost, mehanizem izboljšanja kakovosti

CHANGE READY, RESISTANT, OR BOTH? EXPLORING THE CONCEPTS OF INDIVIDUAL CHANGE READINESS AND RESISTANCE TO ORGANIZATIONAL CHANGE

PRIPRAVLJENI NA SPREMEMBO ALI NE - ALI OBOJE? RAZISKOVANJE KONCEPTOV PRIPRAVLJENOSTI NA SPREMEMBO IN ODPORA DO ORGANIZACIJSKE SPREMEMBE

Eva Repovš, Mateja Drnovšek, Robert Kaše

Prispevek je kvalitativni pregled dveh konceptov: pripravljenosti na spremembo in odpora do spremembe. V prispevku pregledamo njuno uporabo, razjasnimo njune idejne podlage in preverimo resničnost predpostavke, da predstavljata nasprotna pola istega kontinuuma. V primerjavi konceptov analiziramo njune dimenzije, ki pogosto predstavljajo izvor nejasnosti o njunem pomenu, pregledamo njuno evolucijo ter sorodne koncepte. Ugotavljamo, da odpor do spremembe predstavlja dva pomembna vidika: odpor kot vedenje in odpor kot odnos. Ker pa koncepta pripravljenosti na spremembo in odpora do spremembe v svojem bistvu opisujeta odnos do spremembe trdimo, da ju je potrebno proučevati kot povezana koncepta. Vendar ne v smislu nasprotnih polov bipolarnega kontinuuma, pač pa kot soobstoječi ortogonalni dimenziji – da lahko razumemo kompleksnost odnosa do spremembe. Prispevek zaključimo z razpravo o implikacijah ter smernicami za prihodnje raziskave.

Ključne besede: pripravljenost na spremembo, organizacijske spremembe, kvalitativni pregled, ortogonalna dimenzija
